

24 May 2013 Friday 09:00-10:30

Chairmen: Yerlikaya H., Everest A.

TUNCELİ BÖLGESİNDE YILANLAR VE ASALAR: TARIKLARIN İYİLEŞTİRME İŞLEVİ

Gül Kızılca Yürür¹

¹PhD., Çankaya Municipality Dept. of Culture and Education, kizilca2002@yahoo.com

Tunceli Bölgesinde, fiziki varlıkları, barındırdıkları evliya-ata ve dönüştükleri insan ya da hayvanlardan oluşan, çok katmanlı anlamlara sahip kutsal asalar, onları koruyan ocak aileleriyle ilişkileri açısından, ilgi çekicidir. Asalar, bu ocak aileleri tarafından, wayir, yani sahip olarak tanımlanır; asa, bu ailenin sahibidir.

Asaların işlevleri arasında: 1) Adaleti sağlamak, suçlu ya da günah işlemiş kişileri açığa çıkarmak 2) Taliplerin sağlığını korumak ve gerektiğinde onları iyileştirmek 3) Cemi ve cemaati korumak 4) Ocak ailesine ya da mekânlara saldırılarda, ceza vermek vardır.

Asalar aynı zamanda, belli bir soya verilen otoritenin kanıtı, nişanı olarak da, önemlidir. Örneğin Tunceli'deki Kureyş soyunun Süleyman koluna, iyileştirme alanında verilen otorite, yine Kureyşan Ocağının Kudan koluna, iyileştirme alanında verilen otorite, bir asayla sabitlenmiştir.

Asaların en sık dönüştüğü hayvanın yılan olması ve bu şekilde çevrede hareket etmeleri, yılan simgesinin, çeşitli kültürlerde sağlık alanıyla ilişkilendirilmesi nedeniyle de, dikkat çekicidir. Bu çalışmada, Tunceli bölgesindeki yerel iyileştirme geleneğine, ocaklarda saklanan ve çeşitli renklerdeki yılanlara dönüşebilen asalar üstüne anlatılan öyküler yoluyla bir kapı açılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Tunceli, Yılan, Asa, İyileştirme

SNAKES AND SCEPTERS IN TUNCELİ DISTRICT: THE HEALING FUNCTION OF THE TARIQ

In the Tunceli District, holy scepters, with their three-layered meaning consisting of their physical existence, the Saint-ancestor they harbor and the animal or human appearance they take, are interesting as to their relation with the Ocak family guarding them. The families call the scepters their wayir, their, owner; the scepter is the master of the family. Among the functions of the scepter are: 1) To provide justice and unveil the guilty or sinful ones 2) To protect the health of the members of the community and to heal them when necessary 3) To protect the communal rituals and the community 4) To punish those who attack the ocak family and the holy places. The scepters are also important as the mark of the authority given to a certain family line. For example, the authority of healing bestowed upon the Suleyman line of the Kureys or the Kudan line of again the Kureys are solidified by a scepter. It is noteworthy that most often, the scepters transform themselves into snakes and move around in this form; a form which is associated in many cultures of the World with health and healing. In this presentation, a door will be opened to the local healing tradition of Tunceli, by way of the narratives about scepters kept in the ocak, transforming themselves so often into snakes of various colors.

Keywords: Tunceli, Snakes, Rod, Healing